

Szerkesztőségi iroda:
Nagybcskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybcskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére vo-
nalakozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybcskerek, 1910.

XXXIX. évfolyam 224. szám.

Hétfő, október 3.

A pénzügyi helyzet.

— október 8.

Az arannyal beszegett angol konzo-
lokát e héten a londoni tőzsdén 80 száza-
lékkal jegyezték. Ez az árfolyam az
1848-ik viharos esztendő óta a legalacso-
nyabb. Am vessünk egy pillantást a londoni,
párisi, berlini és brüsszeli árfolyam-lapokra
és meggyőződünk, hogy az állami járadé-
kok mindenütt erősen hanyatlottak. Az idő
nem kedvez a fix kamatozású állami
papiroknak. A megtakarításokat felemész-
tik az iparvállalati, vasuti és pénzügyi
alapítások, tökeemelések és beruházások.
A szolid járadék kiment a divatból. Most
a részvény az ur a spekulációs vizeken.
Gondoljuk meg továbbá, hogy ősz van, a
pénzszükség ideje és ez a pénzszükség az
idén szokatlanul nagy. A jegybankok érc-
készletei csökkennek, váltótárcáik ellenben
duzzadtak. Az Angol Bank, a Németbiro-
dalmi Bank és a brüsszeli jegybank egy
százalékkal felemelte a kamatlábát.

A magyar állam ebben az időben
fordult a pénzügyihoz 500 millió korona
kölcsonért. És megkapta ezt a kölcsönt
rövid pár napos tárgyalás után, olyan fel-
tétellekkel, amelyek szembeszökően ked-
vezők. A 250 millió korona kincstári utal-
ványnak árfolyama és kamatlába ugyanaz,
mint a tavalyi 215 millió hasonló kölcsön-
nek, pedig a lejáratú idő több mint egy
esztendővel nagyobb és a pénzügyi viszonyok
az idén hasonlíthatatlanul kedvezőtleneb-
bek. A 250 millió korona járadékának
90%-os árfolyama pedig a mai árfolyam-
mal szemben mindössze 20%-os morge-ot
ad. Nyugodtan állíthatjuk, hogy ha ma
Anglia, Németország, vagy maga Francia-
ország fordul ilyen összegű kölcsönért a
pénzügyihoz, a morge nem lesz kisebb.
Mert a járadékpiac ma olyan az egész
világon, minden nagyobb kínálat lenyomja
az árfolyamot.

Ezeket az elemi dolgokat ismerni kell
annak, aki a kölcsön pénzügyi részét
szakszerűen bírálni akarja. Valóságos
mulatságosak azok az állítólagos szak-
emberek, akik kiszámítják, hogy a 90%-os
kurzus alacsony. Igaz, hogy a magyar
koronajáradék volt már sokkal kedve-
zőbb kurzusú is. De értsék meg végre,
hogy a járadékok hanyatló ármozgalmá-
nemcsak Magyarországot érinti, hanem ez
nemzetközi jelenség, amelyet megváltoz-
tatni Anglia, Franciaország és a Német
Birodalom kormányának éppen oly kevésbé
áll módjában, mint a magyar kormányának.

Ennek azt lehetne ellene vetni, hogy
mért vesz fel a magyar kormány ilyen
kedvezőtlen viszonyok között kölcsönt,
miért nem várja meg a viszonyok jobbra-
fordulását. Erre röviden azt felelhetnők,
hogy azért, mert a kölcsönre most van
szüksége. A 215 millió kincstári utal-
ványokat az idén kell beváltani. A pénz-
tári készletek kiegészítése, az elmaradt
beruházások, mind olyan örökség, melyet
az előző kormány hagyott hátra, de ennek
a kormányának kell likvidálnia. Ez mulaszt-
hatatlan kötelesség.

Am lehet, nem tudjuk, de elképzeljük
hogy Lukács László pénzügyminiszter
fejében megvillant az a gondolat, hogy
várjunk. A 215 milliót prolongáljuk, a
többit azonban halasszuk el. Próbáljuk
meg erős, forszírozott megtakarításokkal,
erős koplalókurával nélkülözni egyelőre a

hitel többi részét. Talán lehetséges lett
volna a kérdés megoldását ilyenformán
elhalasztani. A pénzügyi viszonyok is a konjuk-
turától függenek és a konjukturák gyorsan
változnak. Azonban Lukács László nem-
csak pénzügyminiszter, de államférfi is,
aki politikájának minden következtetésével
és eshetőségeivel számol. Amikor nyil-
vánosságra hozta nevezetes elhatározását,
hogy a párisi piacra nem reflektál, kü-
lönös sajtóháború keletkezett kinn is,
benn is. Különös hipokritasággal félteni
kezdtek Magyarország hitelét. Meg kellett
tehát mutatni, hogy ez a félelem vagy
képmutatás, vagy tudatlan. Meg kellett
tehát mutatni, hogy Magyarország minden
körülmények között, még a pénzügyi leg-
súlyosabb helyzetben is megkapja azt a
hitelt, a melyre szüksége van és olyan
feltételek mellett, a melyek megilletik.

Ez a hitelművelet tehát egyben egy
„acte de precense“ volt, fényes demon-
strálása Magyarország hitelének és kormány-
képességének. Ebben a műveletben stílus
volt és koncepció. Két heti tárgyalás után,
melyek csöndben folytak le, megvolt a
nagy bankár-konzorcium, megvoltak a hitel-
művelet feltételei, felosztása, elhelyezése s
készen volt az egész. Ez olyan fényes
pénzügyi és államférfi cselekedet volt,
a melynél szebbet és imponálóbbat keveset
mutat fel Magyarország története.

A torontáli vasuti bajok.

— Orvoslás készül. —

Nagybcskerek, október 3.

Ismeretes, hogy évek óta egyre több panasz
hallatszik Nagybecskerek város vasuti össze-
kötetési és forgalma ellen. Különösen rossz
Nagybecskerek vasuti összekötetése Szegeddel
és Budapesttel, valamint Pancsovával.

A szeged—karlovai vonalon reggelenként
állandóan késik az éjjeli vonat s éppen most is
tapasztalhatjuk, hogy a reggel negyed nyolcokor
ideérkező vonat naponként tetemesen, legalább
félórát, de gyakran egy órát, sőt ennél többet is
késik, a minek folytán megkésik a posta is s így
állandó zavart okoz a kereskedelmi, üzleti
forgalomban.

A város mindent elkövetett már, hogy
ezeken a mizériákon segítsen, de hiába kopog-
tatott és kért, a bajokat nem orvosolták, sőt a
helyzet még rosszabbodott.

Most végre kilátás van rá, hogy a bajokon,
legalább részben segítsenek. Az Omke nagybecs-
kereki kerülete tett ugyanis legutóbb lépéseket a
vasuti közlekedés javítása érdekében s a moz-
galomnak, a melyet megindított, Nagybecskerek
város országgyűlési képviselőjének, Rohonyi
Gyula államtitkárnak, valamint az Omke központ-
jának közbenjárására lett is bizonyos eredménye,
amennyiben a Máv. igazgatósága megígérte, hogy
a jövő májustól kezdve úgy a nagybecskerek—
szeged, mint a nagybecskerek—nagykikindai és
a nagybecskerek—pancsovai vonalakon a közle-
kedést megjavítja, úgy, hogy vasuti forgalmunk
jelentékenyen kedvezőbb lesz.

Ezt a hírt mindenesetre örömmel vehetjük
tudomásul s egyben kellő agitáció mellett
reményünk lehet arra is, hogy a város lakos-
ságának kívánságai a helyzethez mérten fokozot-
tabban teljesíthetnek fognak s rövid idő múlva
Nagybecskerek olyan vasuti összekötetéshez jut,
amely mindenképpen megilleti s amely az összes
forgalmi bajokat eltünteti.

Itt most további kommentár nélkül közöljük
Rohonyi Gyula államtitkárnak és az Omke

központjának az itteni Omke vezetőségéhez
intézett leveleit, a melyek vasuti forgalmunk
részbeni megjavításáról szólnak.

Rohonyi Gyula levele.

Rohonyi Gyula államtitkár levele így
hangzik:

Igen tisztelt vezetőség!

A budapest—nagybecskerek—pancsovai
menetrend megjavítása tárgyában méltóztatnak
hozzám fordulni; ebben az ügyben illetékes hely-
ről a következő értesítést nyertem:

A torontáli kerület ama kérelme, hogy a
nagykikinda—karlova—nagybecskerek—pancsovai
viszonylatban a jelenleg közlekedő vonatoknak
forgalomba tartása mellett még három új vonat
helyeztessék forgalomba, melyek Nagyikindán
csatlakozzanak a Budapest felől jövő 710. és
708. számú, illetve a Budapest felé menő 709.
számú vonathoz — indokoltnak nem tekinthető,
mert a vonalakon az utasforgalom nem oly
mérvű, hogy új vonatnak vagy éppen három új
vonatnak, forgalomba helyezése szükségesnek
mutakoznék.

Azonkívül a kívánt három új vonat forga-
lomba helyezése oly tetemes (napi 670, azaz évi
244 550 korona) többletköltséget okozna, hogy az a
várható csekély bevételi többlettel arányban
egyéáltalán nem állana.

Ettől eltekintve a kívánt három új vonat a
beadványban kitüntetett közlekedési idők szerint
nem is helyezhető forgalomba, mert akkor azok-
nak legalább is 60 kilométer óránkénti sebessé-
ggel kellene közlekedniök, holott a nagykikinda—
karlova—nagybecskerek—pancsovai vonalakon
csak óránkénti 40 kilométer legnagyobb menet-
sebesség van engedélyezve. Az e vonalakon
jelenleg alkalmazásban lévő mozdonyoknak gyor-
sabb járatu mozdonyokkal való kicserélése tehát
céltalan lenne.

Mindezeknél fogva a kívánt három új vonat
forgalomba helyezését a magyar kir. államvasutak
igazgatósága a kereskedelmi miniszteriumban
ezidő szerint javaslatba nem hozhatja.

Mindamellett azonban, hogy a pancsova—
budapesti összekötés Nagyikinda—Karlova—
Nagybecskerekeken át lehetőleg megjavíttassék, a jövő
1911. évi nyári menetrend-tervezetben kilátásba
vetett, mikép a szeged—karlova—nagybecs-
kereki vonalon jelenleg közlekedő 4711., 4712.
és 4713. számú vegyes vonatok személyvonatokká
minősíttessenek át, mi által a nagybecskerek—
pancsovai vonalon jelenleg közlekedő 6211. és
6212. számú vegyes vonatok menetrendjéi is
módosíthatók lesznek, így a Budapest—Pancsova
közötti összekötetés jelentékenyen kedvezőbbé
fog válni.

A nagybecskerek—pancsovai vonalon jelen-
leg közlekedő 6211. és 6212. számú vegyes
vonatoknak személyvonatokká való átminősítése
ezidő szerint még nem lehetséges, mert e
vonatok végzik az árakezelést is és mert e vonal
teheráruforgalma még nem oly mérvű, hogy
tekervonatokat rendszeresen járathatnának.

Az érdekltség kérése különben továbbra
is nyilvántartatik illetékes helyen s arra a jövő-
ben — lehetőleg — figyelemmel lesznek.

Kiváló tisztelettel nyilváníttam a mellett,
maradtam a tekintetes vezetőségnek igaz hive:
Rohonyi.

Az Omke értesítése.

Az Omke központjának értesítése a követ-
kező:

A t. kerület ez évi július 19-én megtartott
választmányi ülésének jegyzőkönyvében foglalt
javaslatokat előterjesztettük a Máv. igazgatósá-
gánál és a kedvező elintézés érdekében szemé-
lyesen is eljáránk. A Máv. igazgatóságtól most
érkezett az engedélyzés hozzáánk. Az igazgatóság
ugyanazokat a javaslatokat, a melyeket előter-
jesztettünk, nem találta elfogadhatóknak egyrészt
pénzügyi szempontokból, másrészt azért is, mert
a nagykikinda—karlova—nagybecskerek—pan-
csovai vonalon csak óránkénti 40 kilométer
menetsebesség van engedélyezve, mindazonáltal
eljárásunk nem volt eredmény nélküli, mert az
igazgatóság arról értesít bennünket, hogy a
pancsova—budapesti összekötetésnek Nagyki-
kinda—Karlova—Nagybecskerekeken át való lehető
megjavítása végett a jövő 1911. évi nyári menet-
rendben kilátásba vette, mikép a szeged—
karlova—nagybecskereki vonalon jelenleg közle-

kedő 4711., 4712. és 4713. számú vegyes vonatok személyvonatokká minősítették át, miáltal a nagybecskerek—pancsovai vonalon jelenleg közlekedő 6211. és 6212. számú vegyes vonatok menetrendjei is módosíthatók lesznek s így a Budapest—Pancsova közötti összeköttetés jelentékenyen kedvezőbbé fog válni. A nagybecskerek—pancsovai vonalon jelenleg közlekedő 6211. és 6212. számú vegyes vonatoknak személyvonatokká való átminősítését ez időszerint a Máv. igazgatósága felsőbb helyen javaslatba még nem hozhatja, mert e vonatok végzik az áruszállítást is és mert e vonal teheráruforgalma még nem oly mérvű, hogy tehervonatokat rendszeresen járathatnának.

Crème de Beurre Parisienne

(Parisi Vaj-Crème) Ára 3 korona

Cosmetikában korszakalkotó találmány.

Az arcbőr minden abnormalis tisztatlanságát (vörös orr, szeplő, bibircs, ránc, stb.) **14 nap alatt eltünteti.**

Paris elite kedvenc tolette cikke.

Főraktarak:

Paris: Rue Rigoletto 7.
London E. C.: Idol Lane 7—8.
New-York: Sohn Street 90.
Mailand: Via Aurelio Saffi 9.
Wien: G. R. Fritz.
Budapest: Török A.

Nagybecskerek Nikolett E. gyógyszerháza, Gabona-tér.
Prospektus gratis.

HIREK.

— **Személyi hír.** Dr. Dellimanics Lajos főispán hivatalos útjáról visszaérkezett Nagybecskerekre.

— **A király nevenapja.** Holnap Xaveri Ferenc napján van királyunk nevenapja, amelyet a szokásos kegyelettel ünnepel meg az ország és Nagybecskerek városa is. A király nevenapja alkalmából holnap délelőtt 10 órakor a róm. kath. plébánia templomban ünnepi mise lesz, amelyen részt vesznek a polgári és katonai hatóságok, valamint a különböző intézetek, testületek és iskolák.

— **Halálozások.** Őszinte részvétellel vesszük a szomorú hírt, hogy Zaka Gyula nyug. nagybecskereki főgimnáziumi tanár tegnapi délután Rákospalotán 66 éves korában meghalt. Az elhunyt nálunk köztisztviselőként állt tanár 1877. szeptember 1-én került a nagybecskereki főgimnáziumhoz s itt 1908. augusztus hó végéig, tehát 31 évig tanított. A szomorú hír még a tegnapi nap folyamán elterjedt Nagybecskerekben s városzerte nagy sajnálkozást s élénk részvétet keltett az elhunyt köztisztviselőben álló tanár ösmerősei körében. A temetés ma volt Rákospalotán, a melyen a nagybecskereki főgimnázium tanári kara is képviselve volt.

Ugyancsak részvétellel vesszük a hírt, hogy Rankovics István törökbecsei bírósági végrehajtó tegnap váratlanul elhunyt. A megboldogult élénk szerepet játszott a vármegyei közéletben s a törvényhatóságnak is tagja volt. Legutóbb az általános választásoknál a törökbecsei kerületben képviselőnek is jelölték, de Bogdán Zsivkóval szemben kisebbségben maradt. A köztisztviselőben állott férfit halála széles körben élénk részvétet kelt.

— **Október 6-ika.** Az aradi vértanúk gyászosa halálának évfordulóját, mint minden évben, az idén is a szokott módon, a nagy gyászhoz méltón ünnepeli meg Nagybecskerek város lakossága. Október 6-ikán d. e. 10 órakor a róm. kath. plébánia templomban gyászmise lesz, amely után a közönség Kiss Ernő vértanu szobrához vonul, ahol a Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület, a nagybecskereki Kaszinótársulat s az egyes intézetek növendékei megkoszorúzzák a szobrot. Ezt megelőzőleg Polgár Károly színársulatának teljes személyzete elénekli a Himnuszt, majd a társulat egyik tagja alkalmi költeményt szaval s végül a társulat személyzete a Szózat előadásával berekeszti az ünnepet.

— **A sirályok mulatsága.** A nagybecskereki „Sirályok” evezős-társaság szombaton este a Kaszinó termeiben jól sikerült táncmulatságot rendezett. A sirályok mulatságai mindig a legkedélyesebbek közé tartoztak. Kedélyességben, jó hangulatban ez alkalommal sem volt hiány s bár a közönség ez alkalommal a szokottnál kevesebb számmal vett részt a mulatságon, ez

semmiesetre se esett a jókedv rovására, mert a párok még hajnali 5 órakor is vígan járták a csárdást és a boszont. A rendezésért Rév Mór pénzügyi segédtitkár illeti az elismerés, aki fáradságtalanul buzgólkodott a siker érdekében.

— **Az Überland ügy.** Mint Nagyikindáról jelentik, Papp Géza országgyűlési képviselő, az Überland-ügyek újból kinevezett kormánybiztosa, a múlt héten Nagyikindán az érdekeltektől községek képviselőinek, valamint Tellesky Kristóf és dr. Bogdán Zsivkó orsz. gyűl. képviselőknél és dr. Zsiros Lajos kb. ügyésznek közrevonásával értekezletet tartott, hogy az überlandiális kölcsönök, valamint a községek regálé-kölcsönök törlesztési részleteinek leszállítása tekintetében általa még a koalíciós korszakot megelőző kormány közreműködésével kieszközölt engedmények folyósítása iránt teendő lépéseket megbeszélje és megállapítsa az egyöntetű eljárás módját arra nézve, hogy a községek azon feltételeket, melyeket a Magyar Jelzálog Hitelbank az egyes überlandiális birtokok ingatlanaival terhelt egyetemleges zálogjog törlése ellenében kikötött, miként teljesítsék. A kikindai jelentés szerint az 1922 éig még hátra levő időre az überlandiális kölcsönök kamatai 1% al, s a regálé kölcsönök kamatai 1/4%-al rövid időn belül le fognak szállítani s illetőleg az ennél megfelelő összegek az érdekeltektől községeknek 1906. évig visszamenőleg meg fognak téríteni. Az egyes überlandi birtokokot illetve birtokosokat pedig a Magyar Jelzálog Hitelbank az alapkölcsönök tekintetében őket terhelt egyetemlenség alól fel fogja oldani, amint az érdekeltektől községek felsőbb hatóságai által jóváhagyott nyilatkozatok mutatnak be arról, hogy az amugy is közigazgatási uton általuk beszedett váltásrészletek s a még hátralékos kölcsönök erejéig az egyes überlandi birtokokért jóállást vállalnak, amely jóállás, illetve készfizetői kezesség a 10 holdon aluli birtokok tekintetében eddig is fennállott.

— **A torontali koleravészedelem.** A vármegye területén a koleravészedelem mindinkább tűnőben van s a legutóbbi 48 óra alatt nem fordult elő sehol koleragyanus megbetegedés vagy haláleset. Tegnap Nagybecskerekben elterjedt ugyan egy alarmhír, hogy két munkás koleragyanus tünetek között megbetegedett volna, kiderült azonban, hogy rosszullettüknek oka egészen más s így a harmadik nagybecskereki kolera-hír is alaptalan.

— **Új szénkereskedés.** A Herzog Gyula és Társa tojáskiviteléi cég főnöktársa Herzog Gyula, akinek jó üzleti renomméja ösmeretes szolid üzleti elveinél fogva a kontinens határain túl is messze terjed, szénkereskedést nyit Nagybecskerekben és kiváló minőségű, elsőrangú porosz szalonszén, továbbá a bécsi gázművektől kokszt, nemkülönben westfáliai gazdag koloriartartalmu Antracitot és más ilyenmű egyéb szénfajtákat hoz a piacra. Nálunk még be nem fejezett újítást is hoz a cég, amennyiben a vevőkhöz való szénszállítást ómplombakkal lezárt zsákokban eszközözi. Ez az újítás csak örömmel üdvözölhető, amennyiben szavatosságot nyújt a szolid kiszolgálásról.

— **Új magyar lap Nagyikindán.** „Felső Torontali Közlöny” címmel Nagyikindán hetenként kétszer megjelenő új politikai hetilap indult meg. A lap felelős szerkesztője dr. Türk Marcell s tegnap jelent meg az első szám, amely élénken és tartalmasan van összeállítva.

— **Tűz.** Ma délelőtt 11 órakor a Dugonics-utca 42. sz. ház udvarán, mely Krézics György tulajdona, kigyulladt egy kazal szalma. A lángok a közelben levő náddal fedett pajta tetejét is elhamvasztották. A gyorsan kivonult tűzoltóságnak azonban szerencsére sikerült még a lakóházat megmenteni, amely szintén a legnagyobb veszedelemben forgott. A nyomozás kiderítette, hogy a tűz gondatlanságból eredt. Krézicsné ugyanis reggel kenyeret sütött s a még égő pernyét a trágyadombra szórta, amittől a szalma azután lángrollobbant. A mai tűznél sajnálatos baleset is történt, amennyiben Borka Mihály tűzoltó az egyik vizeskocsiról, melynek emelője eltört, lezuhant s arcán súlyosabb zúzódásokat szenvedett. Borkát most a lakásán ápolják.

— **A szőregi repülőgép.** A repülőgépekkel folytatott kísérletezések alkalmával sokszor lehetett Kotlár Pál nevével találkozni. Szőregen asztalosmesterkedett és aztán került föl Budapestre; eleinte kinevették és csak most válvalóra, amikor már a majdnem tökéletes repülőgépek korszakát éljük, hogy mennyire igaz volt. 1904-ben az automobil- és léghajó-kiállításán mérnökök és szaktekintélyek csodálták csapót szárnyas szerkezetű repülőgépét, azóta annyira megfedkeztek róla, hogy senkinek sem jutott eszébe a gépet természetes nagyságban kivitellel juttatni és motorral felszerelni, hogy próbát

tegyenek vele. Kotlár a tavasszal új rendszerű, körforgó szárnyas repülőgép vázának készítéséhez fogott, amely most készült el. A Vigadóban állította föl új szerkezetű repülőgép-vázát, a melynek, ha kivitellel kerül, az lesz szerinte az előnye, hogy helyből fog fölemelkedni és kormányozása is sokkal biztosabb lesz, mint a Blériot-típusú gépeknek. Kotlár Pál az Aeroklub igazgatóságát kérte meg, hogy támogassák a gép elkészítésében és motorral való ellátásában.

Törvénytörvények.

§ A november havi esküdtek kisorsolása
November hó 2-ikán kezdik meg Nagybecskerekben az esküdtszéki tárgyalásokat. A királyi törvényesség folyó hó 11-ikén délelőtt 10 órakor Alföldy Ede kir. törvénytörvények elnök elnöklésével kifogja sorsolni a 30 rendes és 10 helyettes esküdteket, akik azután hivatalos lesznek a tárgyalásra kerülő bűnügyekben ítélkezni.

§ A megrálgalmazott villammű-vezető.
Annak idején a Nagybecskerekben megjelenő „Unser Blatt” című hetilapban a lap szerkesztője, Hell Károly egy szerkesztői üzenetben azt írta Beck Gyuláról, a városi villammű-vezetőjéről, hogy „hazug” és „csalárd” módon jutott állásához. Beck a bíróságnál panaszt tett e miatt s a nagybecskereki törvénytörvények, mint ismeretes, Hell Károlyt 300 korona pénzbüntetésre, behajthatatlanság esetén 15 napi fogházra ítélte Hell ez ellen fölébbezett, s a szegedi királyi tábla a tegnapi délután tartott tárgyaláson azonban jóváhagyta az első bíróság ítéletét. A főmagánvádló képviselője fölébbezett, mert a bíróság nem rálgalmazásként minősítette a vádat.

Színház.

Színházi műsor:

Október 3. Hétfő: Amihez minden asszony ért. (Vígjáték-újdonosság.)
Október 4. Kedd: Orpheus a pokolban. (Operette.)
Október 5. Szerda: Az obsitos. (Operette.)
Október 6. Csütörtök: Il. Rákóczi Ferenc fogsága. (Dráma.)
Október 7. Péntek: Clavigo. (Dráma.)
Október 8. Szombat: A muzsikusz leány. (Operettújdonosság.)
Október 9. Vasárnap: Délután: Trenk báró. (Operette.)
Este: A muzsikusz leány. (Operettújdonosság.)

* **Az első előadások.** Szébb színházi évadnyitót valóban nem kívánhat színházunk, mint amit a nagybecskereki őszi színházevad három első előadása nyújtott. Három már meglehetősen lejártszott darabnál (Denevér, Elvált asszony, Luxemburg grófja), három zsufolt ház, az a vidéki viszonyok közepette igazán nem minden napi dolog s valóban kielégítheti egy színházigazgatóban az üzleti vágyakat. A kecségető bevezetésnél azonban sajnós, mindjárt ott van a de. A mint a két első előadásnál bemutatkozott énekes személyzetet és az általuk nyújtott előadásokat vizsgáljuk, a multhoz képest erős sülyedést látunk. A régi tagok egyikét-másikat kivéve, a többiek az ujjakkal együtt, alig ütök meg azt a minimális művészi mértéket, amit vidéken is meg lehet kívánni. Az új énekesnőnek Galgóczy Emmának még csak volna megfelelő, bár nem nagy terjedelmű, de jól iskolázott hangja, (persze Kaposi Józsaival nem lehet összehasonlítani) de játéka nagyon sok kívánni valót hagy hátra. Ugyanígy nagy és esés Toronyi után az új tenoristánál Kozma Hugónál, bár gyöngye kis tenorját igyekszik pótolni temperamentumos játékkal. Somogyi Károlyt a komikust Luxemburg grófjában láttuk nagyobb szerepben, de itt gyöngye komikusnak bizonyult s Bazilovics hereceg szerepét ugyyszólván teljesen elejtette. Kassai Rózi Orlofszky hereceg szerepében még eléggé kedvezően mutatkozott be, ugyszintén Halmos Gyula a baritonista is. Nagy a vesztéses továbbá a zene-énekarban. Az összejátékban is fegyelmetlenségget, bizonyos zürzavart, sőt a közönségnek negligálását mutatta az első két előadás, nem szólván a Polgáréknál már nem első ízben fölpanaszolt izléstelenségekről, mint amilyen Remete és Mezei Margit drasztikus enyelgése volt a Denevérben. A régi tagokból is mintha hiányzana az ambíció és mintha már ők csak Pozsonyban akarnának ugy játszani ahogy eddig játszottak. Ha esetleg így gondolkodnak, megjegyezhetjük, hogy ez nemcsak a társulat itteni működésének árthat meg, de nagyon a rovására eshet Pozsonyban is. Egy szóval, ha az új tagok gyöngységét, a társulat a leggondosabb, legelkiismeretesebb játékkal és komoly, jó rendezéssel, fegyelmettséggel nem pótolja, amilyen jól indul a közönség részéről a színházi évad, oly rosszul fog a társulatra és

az igazgatóra is végződni. A szerb szintársulat kitűnő összevágó előadásai után, Polgár szintársulata, ahogy előadásaival megindult, az összehasonlításnál nem fog diszére válni a magyar színésznek. A társulat és a direktor elképzelheti, hogy nem merő gáncoskodásból és fontoskodásból mondjuk el kifogásainkat, hanem a legjobb akarat vezet bennünket irányukban s ezért igazán melegen ajánljuk, hogy vegyék komolyan a dolgukat.

TÁVIRATOK

A politikai élet.

Budapest, okt. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) A politikai élet most már egyre mozgalmassabb. A pártkörök állandóan népesek s tegnap a munkapárt is értekezletet tartott, ma pedig a képviselőház is ülésezett. A miniszterelnök ma Bécsbe utazott, egyrészt, hogy jelen legyen a belga királyi pár fogadtatásán és a tiszteletükre rendezendő ünnepeken, másrészt azonban, hogy résztvegyen a Bécsben tartandó közös miniszteri tanácskozáson.

A képviselőház ülése.

Budapest, október 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház ma délután 11 órakor Berzeviczy Albert elnöklésével rövid ülést tartott, melynek célja az volt, hogy a holnapi ütésre napirendre tüzze a delegáció tagjainak a megválasztását.

Az ülés megnyitása után Berzeviczy Albert bemutatta a királyi kéziratot a delegáció összehívásáról.

Hegedüs Kálmán az állandó igazoló-bizottság előadója jelentést tesz a nyári szünetben megválasztott képviselőről, kiknek mandátumait besorozzák a megfelelő osztályba.

Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter több helyi érdekű vasut engedélyezéséről szóló törvényjavaslatot terjeszt be.

Az elnök indítványára a Ház legközelebbi ülését holnapra tüzi ki, amikor a delegáció tagjait választják meg.

Az ülés végén Pethő Sándor interpellációt terjeszt be a türhettelen husinség megszüntetésére és sürgeti az argentiniai fagyasztott hus behozatalát.

A miniszterelnök Bécsben.

Budapest, okt. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kluen-Héderváry Károly miniszterelnök ma reggel 7 óra 55 perckor Bécsbe utazott. A miniszterelnök a magyar kormány képviselőjében részt vesz a belga királyi pár fogadtatásán és a tiszteletükre rendezendő udvari ünnepeken. Szerdán vagy csütörtökön közös miniszteri tanácskozás lesz, amelyen szintén résztvesz a miniszterelnök, valamint Lukács László pénzügyminiszter is, aki e célból holnap utazik Bécsbe. Mint politikai körökben beszéltek, a miniszterelnököt bécsi tartózkodása alkalmából Ferenc Ferdinánd trónörökös külön kihallgatáson fogadja.

A munkapárt értekezlete.

Budapest, október 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) A nemzeti munkapárt tegnap este igen népes értekezletet tartott, amelyen részt vettek a kormány tagjai is. Az értekezleten az elnök Perczel Dezső üdvözölte a miniszterelnököt a Szent István renddel való kitüntetése alkalmából. Ezután a párt részéről 28 rendes és 9 pótagot jelöltek a delegációba, végül pedig Heltai Ferenc köszönetet mondott Lukács László pénzügyminiszternek az államkölcson sikeres megkötéséért.

A belga királyi pár Bécsben.

Budapest, okt. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a belga királyi pár ma délután 6 óra 20 perckor érkezik Bécsbe külön udvari vonaton. A belga királyi párt a nyugati pályaudvaron fogadja királyunk az udvar kíséretében. Azokat az utvonalakot, amelyeken a belga királyi pár a Hofburgba vonul, pompásan feldiszipítették. Az utvonalon már délután 4 órakor nagy számmal gyülekezik a közönség, mely előtt a katonaság vont kordont.

A bécsi polgármester elutazása.

Budapest, okt. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Neumayer bécsi polgármester és Hoss alpolgármester tegnap reggel 7 óra 55 perckor visszautazott Bécsbe. Neumayer polgármester kijelentette, hogy nagyon sajnálja, hogy több időt nem tölthetett Budapesten és hogy nagyon sokat tanult itt.

Falk Miksa siremléke.

Budapest, okt. 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tegnap leplezték le ünnepélyesen Falk Miksának, elhunyt nagy publicistánknek siremlékét. A leleplezésen nagy közönség jelent meg, köztük gróf Kluen-Héderváry Károly miniszterelnök, Székely Ferenc és Hazay Samu miniszterek, valamint több államtitkár és számos politikus. A leleplezésnél Singer Zsigmond, a „Pester Lloyd” főszerkesztője mondott beszédet, majd Barczay István a főváros, Perczel Dezső a képviselőház, Heinrich Gusztáv pedig a tudományos akadémia nevében beszélt.

A kolera.

Budapest, október 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) A koleraveszedelemről ma ismét kedvezőtlenebb jelentések érkeznek az országból. Így Budapesten legutóbb 2 újabb koleramegbetegedés történt, Mohácson 1 halál és több megbetegedés. Azonkívül megbetegedéseket jelentenek Nagykárolyból, Komáromból és Csurogról. — Nápolyból 19 megbetegedést és 9 halálesetet jelentenek.

Vasuti szerencsétlenség.

Budapest, október 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tegnap reggel a 641. számú debreczeni személyvonat a rákosligeti állomáson belefutott egy tehervonatba. Az összeütközés következtében több utas súlyosan, számosan pedig könnyebben megsebesültek.

Tömeges gombamérgezés.

Budapest, október 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tegnap a fővárosban tömeges gombamérgezés történt, amennyiben mérges gombáktól 21 ember megbetegedett. A mérges gombák árusítói ellen megindították az eljárást.

Tőzsde az izraelita ujév miatt zárva.

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Nyilttér.

E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Israhita vendégeimnek és barátainknak ez uton

boldog újévet

kívánok

Beneth Károly,

szállodás.

840-11

Alkalmi vétel.

Elhurcolkodásom miatt féláron eladok egy szép és jókarban tartott ebédelőberendezést, egy ugyanolyan hálószobaberendezést és egy ugyanolyan szalongarnitúrát, továbbá különféle lakásberendezési, valamint háztartási tárgyakat.

Nagybecskerek, Gizella-part 7. szám alatt.

FAUR KORNÉL, műszaki tanácsos.

831-X.2

1246/1910. sz.

Bótos község elöljáróságától.

Hirdetmény.

Bótos községe egy mély, esetleg ártézi kutat óhajtana furatni. E célból folyó hó 10-én árlejtést tart. Az árlejtési feltételek alólirottnál megtekinthetők

Az árlejtés a tanácsteremben lesz megtartva.

Bótos, 1910. évi október 3.

841-21

Belitska, jegyző.

Biztosító részvénytársaság,

mely az életágakon kívül minden ágazatot kultivál,

Nagybecskerek részére

főügynökséget

szándékozik szervezni. Reflektánsok, kik jó összeköttetéssel bírnak, küldjék jelentkezésüket „Existencia 4090” jellegre

Haasenstein és Voglerhez
(Jaulus és Társa) **Budapestre.**

(837-21.)

Köszönetnyilvánítás.

Férjem, Tottán János életét biztosította a „Bécsi élet- és járadék-biztosító intézet” nagybecskereki főügynökségénél és a biztosítás egész rövid fennállása után meghalt. A halálesetet bejelentettem a társaságnak és a társaság a bejelentéstől számított 4 nap után minden levonás és a legsecskélyebb akadály nélkül fizette ki a biztosított összeget.

Eme különös gyors és előzékeny eljárás által a társaság, de különösen annak nagybecskereki főügynöke, *Hirtenstein Márk* ur iránt táplált háláérzetem arra indít, hogy nyilvánosan is köszönetet mondjak nekik.

Kelt Nagybecskereken, 1910. évi szeptember hó 25-én.

Tottán Jánosné szül. Buttler Janka.

817-54

Riessner-kályhák,

világ legjobb és használatban legtakarékobb folytonos.

Egészségi szempontból a legideálisabb rendszer. Egyszerű betüzeléssel egész télen ég, miáltal a sok fáradsággal és költséggel járó mindennapi betüzelés megtakaríthatik.

Látható tűz. Eredeti biztonsági szabályozó.

Gázolás vagy robbanás teljesen kizárva, ellenben mindig egyenletes és egészséges melegség különösen a szoba alsólégrétegeiben is.

Egyedüli elárúsítás Nagybecskerek és vidéke részére:

Boleszny Antal
vaskereskedésében az arany kaszához Hunyadi-utca 606/37.

722-60.27

TEGYEN EGY KÁRTYÁRA 5 FILLÉRT

bélyegben, rendeljen nálunk vagy
40 havi . . . . . K. 3.99
32 " . . . . . " 4.50 részletre
24 " . . . . . " 5.70

**Pesti Hazai I. Takarékpénztár sorsjegyet
ÉS NYERHET**

már a f. évi október 5-iki huzáson

600.000 KORONÁT.

Ha az első részletet postautalványon hozzánk be-
küldi, megkapja a sorsjegy számát tartalmazó vételi
okmányt és a további részletek portómentes befize-
tésére szolgáló postatakarékpénztári befizetési lapo-
kat. Ha az első két részlet egyszerre küldeti, a har-
madikat ingyen nyugtázzuk. Minden sorsjegy okvet-
lenül nyer. A legkisebb nyeremény is nagyobb a
sorsjegy áránál. Hatósági ellenőrzés mellett meg-
állapított törvényes árak

Megbizottakat bármely helységben alkalmazunk.
Magyar Mercurbank r.-t., Budapest,
Ferenoz József-tér 5. (Gresham-palota).

1801/1910. sz. Orlovát község előljáróságától.

Árlejtési hirdetmény.

Orlovát község két mélykutat, esetleg
ártézi kutat furatni szándékozik.
Ezen célból folyó évi október 9 én
Orlovát község házában árlejtést tart.
Az ajánlatok írásban beadandók
A feltételek alólirotnál bármikor meg-
tudhatók.

Orlovát, 1910. évi szeptember 30.

838-3.1

Popovics, főjegyző.

November elsejére

világos és tágas különbejáratu

butorozott utcai szobát
keresek.

Szives ajánlatokat Kerületi
Iparfelügyelőség címére kérek.

807-3.3

A szép férfi

A nők boldogsága!
A menyasszonyok
bűszkesége!
A szülők öröme!
A férfiak a szépség
erőre és egészségre
mutat, a szellemet és
életet boldogítja.
A szépség a férfinek
nél is egy biztos gaz-
dagságot jelent, egy
szabadtevélet képez,
mely valamennyi kaput
kinyitni képes.

Szép mint egy Isten!

Ez csak férfiakra szólhat. Mit panaszkodtak
ti pattanások, durva bőr, kiélt arc miatt,
mikor oly könnyű szépek lenni s szépek
maradni. Zuck^{ooh}-szappan s Zuck^{ooh}-krém
tényleg szépséget hoz, mert célja a teljes
bőrpolás s a teljes bőrpolás a drága egész-
séget hozza magával.

Dacára napi használat mellett olcsó, sokkal
olcsóbb mint a drága hasztalan kosmetika.

Zuck ^{ooh} -szappan	Zuck ^{ooh} -krém
kis csomagolásban 1 kor.	közönséges tubusban 1.25 kor.
nagy csomagolásban (ajándék) 2.50 kor.	nagy tubusban 2.50 kor.

Egyedüli gyárosok:

L. ZUCKER & Co., BERLIN W. 57

Valódi csakis Melkuhn Dezső drogeriájában
kapható Nagybecskereken.

Arverési hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy Szaján
község tulajdonát képező mintegy 760 hold
földterületen a vadászati jog 1910. évi
november hó 1-től kezdve 5 (öt) évre
nyilvános árverésen haszonbérbe fog adni.

Az árverés 1910. évi október 16-án
d. e. 10 órakor tartatik meg a község tanács-
termében.

Feltételek a jegyzői irodában be-
tekinthetők.

Szaján, 1910. évi szeptember 30.

839-1.1

Községi előljáróság.

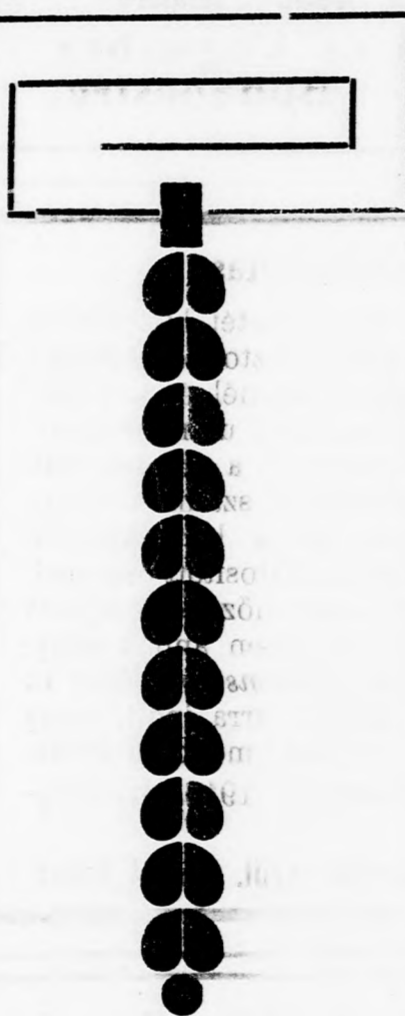
Kiadó lakás és üzlethelyiség.

Törökbecsén a főtéren a legforgalmasabb helyen haláleset miatt
azonnal kiadó egy jó forgalmu üzlethelyiség
lakással együtt.

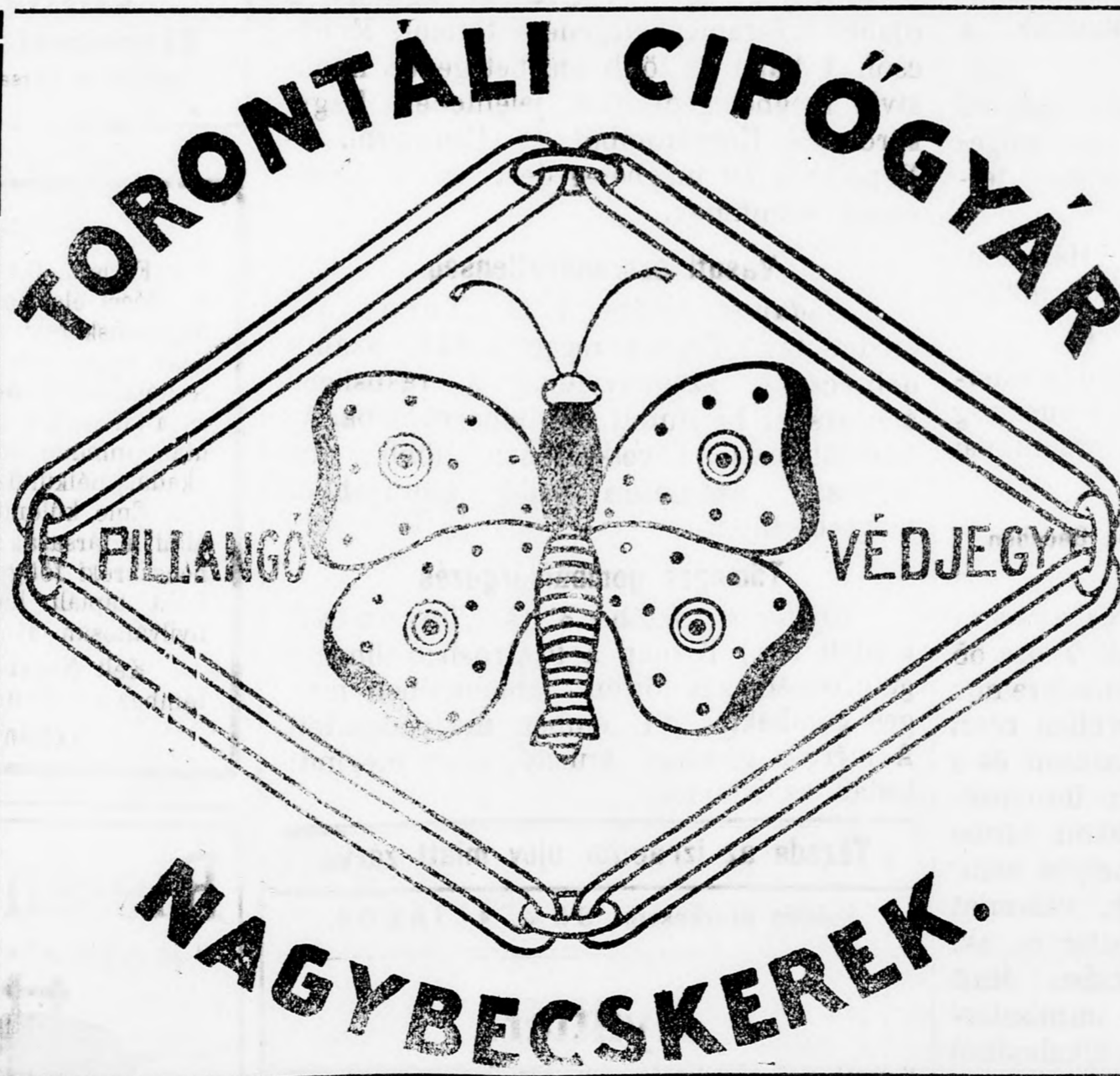
(833-3.2)

— Evi forgalom 100.000 korona. —

Bövebbet Reiter Ignácnál, Törökbecsén.

Külön
Torontáli cipő-osztály.
Telefon 201.

Külön
Torontáli cipő-osztály.
Telefon 201.

Látta-e Ön már a

Benó Testvérek ezeltől Kokits A. F. cég

új „ÁRUHÁZÁT”?

641-x 45

Nem? Hát tekintse meg!

Erős férfi bőrstrapa cipőnek ára 3 ft 75 kt. párja.

Torontáli cipők, esernyők, ruhadisz, téliingek nagy választékban.